

Sygnatura akt I C 342/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

O., dnia 12 stycznia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Obornikach I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Vogt-Kostecki

Protokolant: Anna Płachetka

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2021 r. w Obornikach

sprawy z powództwa S. B. (1), W. B.

przeciwko E. O. sp z o.o w P.

o zapłatę

- zasądza od pozwanej solidarnie na rzecz powodów kwotę 5.454,00 (pięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt cztery) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia 14 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty;
- w pozostałym zakresie powództwa oddala;
- stosunkowo rozdziela koszty procesu obciążając nimi pozwaną w 36,36% a powodów w 63,64%, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

sędzia Tomasz Vogt-Kostecki

UZASADNIENIE

Powodowie S. B. (2) i W. B., działający przez profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem, domagali się zasądzenia od pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. kwoty 15 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14-04-2014 r. do dnia zapłaty. Nadto wnieśli o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany, działając przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie są na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej właścicielami na prawach wspólności majątkowej małżeńskiej nieruchomości położonej w O., gmina R., stanowiących m.in. działki nr (...) o powierzchni o, 8807 ha, objęte księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Obornikach (...). Powodowie pozostawali właścicielami przedmiotowych działek również w okresie od 24-03-2004 r. do 23-03-2006 r. Przedmiotowe działki w ww. okresie stanowiły tereny niezabudowane i tereny zieleni nieurządzonej. W okresie od 24-03-2004 r. do 23-03-2006 r. przedmiotowa nieruchomość była objęta zapisami obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z zapisami MPZP zatwierdzonego Uchwałą nr XXXVIII/338/01 Rady Miejskiej w R. z dnia 19-12-2001 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy R. oraz miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego terenu indywidualnego budownictwa letniskowego na obszarze wsi O., przedmiotowe działki posiadały następujące przeznaczenie: działka nr (...): D – drogi kołowe, projektowane drogi

wewnętrzne dojazdowe; działki nr (...): ZR – tereny zabudowy rekreacyjnej. Podstawą nabycia własności była umowa kupna sprzedaży zawarta w dniu 26-06-1984 r.

okoliczności bezsporne, a nadto wydruk księgi wieczystej, zeznania powodów, opinia biegłego z dziedziny wyceny nieruchomości,

Przez teren przedmiotowych działek przebiegają dwie linie elektroenergetyczne: napowietrzna linia średniego napięcia SN – 15 kV oraz podziemna linia kablowa niskiego napięcia NN – 0,4 kV. Linia SN wsparta jest na trzech słupach (dwóch dwunożnych oraz jednym pojedynczym ze stacją transformatorową). Na gruntach znajdują się również dwie skrzynki energetyczne stanowiące przyłącza do innych działek. Obecny właściciel ww. urządzeń przesyłowych jest (...) S.A. w P.. Urządzenia zostały wybudowane 17-10-1994 r. Szerokość pasa służebności (tożsamego z pasem bezumownego korzystania) wynosi: dla napowietrznej linii SN 15 kV – 15 m (po 7,5 m od osi linii), dla podziemnej linii NN 0,4 kV – 1 m (po 0,5 m od osi linii). (...) wokół elementów naziemnych – słupów stanowi okrąg o promieniu 7,5 m osi słupa (która w przypadku słupów dwunożnych przebiega przez styk żerdzi). Łączna powierzchnia stref bezumownego korzystania na przedmiotowych działkach (tożsama z pasem służebności) wynosi 3 048 m².

Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie przez pozwanego z nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) polegającą na przebieganiu przez tę nieruchomość należących do pozwanego i jego poprzednika prawnego instalacji elektroenergetycznych w okresie od 24-03-2004r. do 23-03-2006 r., w wartości nominalnej (bez uwzględnienia waloryzacji) wynosi 3 885 zł. Natomiast przy uwzględnieniu waloryzacji przedmiotowe wynagrodzenie wynosi 5 454 zł

dowód: zeznania powodów, opinia biegłego z dziedziny wyceny nieruchomości wraz z pisemną opinią uzupełniającą.

W dniu 15-10-2008 r. powodowie złożyli oświadczenia, iż wyrażają zgodę na realizację przez pozwanego prac dotyczących ułożenia kabli linii elektroenergetycznych na działkach nr (...) objętych księgą wieczystą (...).

dowód: oświadczenia powodów z dnia 15-10-2008 r.

W dniu 17-03-2011 r. powodowie złożyli oświadczenia, iż wyrażają zgodę na realizację przez pozwanego prac dotyczących ułożenia kabli linii elektroenergetycznych na działce nr (...), objętą księgą wieczystą (...).

dowód: oświadczenia powodów z dnia 17-03-2011 r.

Pismem z dnia 24-03-2014r. powodowie, działając przez swego pełnomocnika, zawezwali pozwanego do próby ugodowej, m.in. w przedmiocie zapłaty przez pozwanego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości należących do powodów, w skład, których wchodzi m.in. działki o nr ewidencyjnych 375/1, 375/3, 375/4, 375/5, 375/6, 375/7, 375/19, objętych księgą wieczystą o nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Szamotułach, X Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w O.. Wniosek nadano do Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w dniu 24-03-2014 r. W odpowiedzi na zawezwanie do próby ugodowej pismem z dnia 14-04-2014r. pozwany oświadczył, że nie wyraża zgody na zawarcie ugody z powodami. Do zawarcia ugody nie doszło.

dowody: zawezwanie do próby ugodowej, odpowiedź pozwanego na zawezwanie do próby ugodowej, protokół posiedzenia jawnego z dnia 15-07-2014 r. w sprawie Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w sprawie o sygn. IX Co 2035/14

Postanowieniem z dnia 12-06-2018 r. Sąd Rejonowy w Obornikach w sprawie o sygn. akt I Ns 131/15 z wniosku S. B. (1) i W. B. ustanowił na rzecz (...) sp. z o.o. służebność przesyłu na nieruchomości położonej w O., gmina R., stanowiącej działki nr (...) o powierzchni 0,8807 ha, opisaną w księdze wieczystej (...) Sądu Rejonowego w Obornikach dla napowietrznej linii elektroenergetycznej SN 15 kV i podziemnej linii energetycznej NN 0,4 kV o łącznej powierzchni pasa służebności 3.048 m², o przebiegu zobrazowanym na mapie stanowiącej załącznik do opinii biegłego J. M. z dnia 31 marca 2017r., stanowiącej integralną część postanowienia, a której treścią jest znoszenie

istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad powierzchnią tej nieruchomości oraz pod powierzchnią nieruchomości obciążonej wymienionych wyżej urządzeń przesyłowych oraz prawo korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych lub ich instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem za jednorazowym wynagrodzeniem w łącznej kwocie 80.302 (osiemdziesiąt tysięcy trzysta dwa) złote płatnym solidarnie na rzecz wnioskodawców z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od tej kwoty od dnia następnego po dniu uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty. Przedmiotowe orzeczenie uprawomocniło się w dniu 15-03-2019 r.

dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Obornikach z dnia 12-06-2018 r. w sprawie o sygnaturze akt I Ns 131/15, postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 15-03-2019 r. w sprawie o sygnaturze akt II Ca 1386/18

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, zeznań powodów oraz opinii biegłego z dziedziny wyceny nieruchomości.

Dowody z dokumentów Sąd uznał za wiarygodne – nie były one kwestionowane przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł powodów, by czynić to z urzędu. Sąd dał także wiarę zeznaniom powodów, albowiem były one spójne, rzeczowe i korespondowały z dowodami z dokumentów.

Przydatne dla poczynienia ustaleń faktycznych okazała się opinia biegłego z dziedziny szacowania nieruchomości wraz z opinią uzupełniającą. Opinie te były wyczerpujące, nie zawierały błędów logicznych, wykonane zostały w sposób fachowy i zgodny ze standardami obowiązującymi biegłych.

W ustaleniach faktycznych zawarte zostały wyliczenia biegłego z dziedziny szacowania nieruchomości w zakresie wyliczenia odszkodowania za bezumowne korzystanie w dwóch wariantach: wysokości odszkodowania bez uwzględnienia waloryzacji i wysokości odszkodowania z uwzględnieniem waloryzacji. Pierwotnie biegły dokonał wyliczenia wartości odszkodowania bez uwzględnienia waloryzacji, gdyż teza dowodowa zawarta w postanowieniu Sądu nie obejmowała waloryzacji. Słusznie wskazał pełnomocnik powodów, że prawidłowo wyliczona kwota odszkodowania o którym mowa w pozwie powinna zostać określona przy uwzględnieniu waloryzacji należnego powodowi wynagrodzenia na datę jego ustalenia przy zastosowaniu współczynnika wzrostu cen towarów konsumpcyjnych i usług ogłoszonego przez Prezesa ZUS, na co zwrócił uwagę sam biegły w pierwotnej opinii. Wobec powyższego Sąd zlecił biegłemu sporządzenie opinii uzupełniającej, zgodnie z wnioskiem pełnomocnika powodów. Opinia uzupełniająca uwzględniała zwaloryzowaną wartość przysługującego powodowi odszkodowania w kwocie 5 454 zł. Opinia biegłego wraz z opinią uzupełniającą nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a i Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Samoistny posiadacz rzeczy w złej wierze jest zobowiązany wobec właściciela do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest co do zasady odpowiedzialny za jej pogorszenie, zużycie lub utratę (art. 224 k.c. w zw. z art. 225 k.c.). Przepisy dotyczące w szczególności roszczeń właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy stosuje się do posiadacza zależnego, o ile właściciela i posiadacza zależnego nie łączy stosunek obligacyjny odmiennie regulujący te kwestie (art. 230 k.c.).

Kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności jest posiadaczem służebności (art. 352 k.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego, mimo występujących początkowo rozbieżności, ostatecznie przeważał pogląd podzielany przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, iż właścicielowi przysługuje wynagrodzenie za korzystanie przez posiadacza służebności w złej wierze z należącej do niego nieruchomości na podstawie art. 224 k.c. w zw. z art. 225 k.c. w zw. z art. 230 k.c. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010r., II CSK 444/09, LEX nr 578038 i powołane tam orzecznictwo).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przez pewien czas dominował pogląd, zgodnie z którym przedsiębiorstwo energetyczne, które nie legitymuje się uprawnieniem do ingerowania w sferę cudzej własności nieruchomości dla

bieżącego utrzymania urządzeń przesyłowych korzysta z tej nieruchomości w złej wierze i zobowiązane jest do świadczenia wynagrodzenia na podstawie art. 225 k.c. (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 6 maja 2009r., II CSK 594/08, LEX nr 510969, z dnia 25 listopada 2008r., II CSK 346/08, LEX nr 484714). W ostatnich chronologicznie orzeczeniach Sąd Najwyższy zajmował już zmodyfikowane stanowisko, wskazujące na potrzebę ustalania, przy ocenie dobrej lub złej wiary, wszystkich decyzji prawnych jakie w danym przypadku legły u podstaw objęcia przez przedsiębiorstwo energetyczne danych linii przesyłowych. Odwołać się w tym miejscu należy do uzasadnienia postanowienia z 14 listopada 2012r., II CSK 120/12 (LEX 1267161), zgodnie z którym podstawowe znaczenie w tej mierze przypisywać należy decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości; badać także należy czy wstępowały inne podstawy ustawowe, dające prawo do zajęcia nieruchomości, zwłaszcza na cele publiczne. W konsekwencji stwierdzono, iż przedsiębiorstwo przesyłowe nie miało obowiązku dodatkowego sprawdzania, czy została wydana albo powinna być wydana decyzja administracyjna na podstawie przywołanej wyżej ustawy z 1958 roku (por. także orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 9 stycznia 2008r., II CSK 432/07, LEX nr 365049, z dnia 17 grudnia 2008r., I CSK 171/08, LEX nr 490946, z dnia 20 stycznia 2010r., III CZP 116/09, LEX nr 537076, z dnia 9 marca 2007r., II CSK 457/06, LEX nr 339717 i z dnia 21 lutego 2009r., II CSK 394/08, LEX nr 491553). Przywołany pogląd został powtórzony w postanowieniu z 9 stycznia 2014r. (V CSK 87/13, LEX nr 1448336). Zgodnie z poglądami tam zaprezentowanymi, domniemanie dobrej wiary dotyczy każdego zachowania, z którym określone przepisy łączą skutek prawny zależny od dobrej lub złej wiary. W odniesieniu zatem do posiadania, art. 7 k.c. nakazuje przyjąć, że wejście w posiadanie nastąpiło w dobrej wierze, nawet jeśli błędne przekonanie usprawiedliwiają towarzyszące okoliczności. Wyłącza natomiast dobrą wiarę niedbalstwo posiadacza. Dobrej wiary zasiadającego służebności przesyłu lub służebność gruntową odpowiadającą służebności przesyłu nie wyłącza wiedza o prawie własności nieruchomości przysługującym osobie trzeciej, a występuje ona wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza cudzego prawa. Decyduje o niej chwila objęcia nieruchomości w posiadanie w zakresie odpowiadającym korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Zatem państwowe osoby prawne, które w okresie przed dniem 31 stycznia 1989r., w wyniku realizacji inwestycji przesyłowych, przebiegających przez nieruchomości nie należące do przedsiębiorstwa przesyłowego, co do których wydane były decyzje administracyjne o przebiegu linii przesyłowej i pozwolenia budowlane, objęły w dobrej wierze posiadanie służebności, jako korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści tej służebności.

Jeżeli chodzi o zakres obowiązku wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy (służebności) to objęte jest nim wszystko, co właściciel mógłby uzyskać, gdyby odpłatnie, na podstawie odpowiedniego stosunku prawnego (np. najmu, czy dzierżawy) oddał rzecz do odpłatnego korzystania innemu podmiotowi. Za bezsporne i ugruntowane w doktrynie oraz orzecznictwie należy uznać, że o wysokości należnego właścicielowi wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości decydują stawki rynkowe za korzystanie z danego rodzaju rzeczy w określonych warunkach i czas posiadania rzeczy przez adresata roszczenia. Wynagrodzenie to nie dzieli się na świadczenia okresowe i nie może być dochodzone na przyszłość, jak np. alimenty czy renta, gdyż okresowej płatności nie przewiduje ustawa, lecz jest należnością jednorazową za cały okres korzystania z rzeczy przez posiadacza bez tytułu prawnego (por. S. Rudnicki „Komentarz do Kodeksu Cywilnego księga druga własność i inne prawa rzeczowe” Warszawa 2003, wyd. Lexis Nexis wyd. 5 str. 350 i n. oraz orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 7 kwietnia 2000 roku sygn. akt IV.CKN.5/00 za lex nr 52680, z dnia 11 maja 2005 roku sygn. akt III.CK.556/04 za lex nr 221731, z dnia 15 września 2005 roku sygn. akt II.CK.61/05 za lex nr 221729; a nadto: wyrok SA w Poznaniu z dnia 4 kwietnia 2008 roku sygn. akt I.ACa.147/08 za lex nr 466414).

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy wskazać należy, iż na gruncie należącym do powodów pozwany (i jego poprzednik prawny, z którym pozwany odpowiada solidarnie) utrzymywał instalacje elektroenergetyczne w okresie objętym żądaniem pozwu.

Poza przedmiotem sporu było, że urządzenia przesyłowe zostały wybudowane na nieruchomości powodów 17-10-1994 r. Pozwany kwestionował fakt, że był posiadaczem nieruchomości w złej wierze i to w okresie za jaki powód domaga

się zapłaty wynagrodzenia. W ocenie pozwanego złą wiarę wyłączały zgody wyrażone przez samych powodów, jakie wyrazili w oświadczeniach z dat 15-10-2008 r. i 17-03-2011 r. Zarzut ten należy uznać za chybiony. Abstrahując od wpływu niniejszych oświadczeń na ocenę dobrej lub złej wiary pozwanego (jego poprzednika prawnego), wskazać należy, że oświadczenia na które powołuje się pozwany zostały złożone przez powodów odpowiednio w 2008 r. i w 2011 r., podczas, gdy powodowie w niniejszej sprawie dochodzą odszkodowania za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości za okres od 2004 r. od 2006 r. Przedmiotowe oświadczenia powodów pozostają zatem irrelevantne dla rozstrzygnięcia. Podobnie należy ocenić powołanie się przez pozwanego w odniesieniu do linii niskiego napięcia 0,4 kV, na decyzję Starosty (...) nr 398/11 z dnia 17-08-2011 r. zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą pozwanemu pozwolenia na budowę. Decyzja ta nie obejmuje bowiem okresu objętego żądaniem pozwu. Marginalnie należy tylko wskazać, że oświadczenie o wyrażeniu zgody na prowadzenia prac w zakresie budowy lub modernizacji sieci energetycznej nie może stanowić tytułu do korzystania z nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, jeśli zostało złożone bez zachowania formy szczególnej tj. formy aktu notarialnego (art. 245 § 2 k.c.). Nadto wskazać należy, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej na podstawie oświadczenia złożonego bez formy aktu notarialnego jest posiadaniem tej służebności w złej wierze (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14-06-2005 r., sygn. akt V CK 700/04, LEX 301799). Odnośnie zaś decyzji administracyjnej na którą powoływał się pozwany wskazać należy, iż Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23-01-2013 r., w sprawie o sygnaturze I CSK 295/12, wyraził pogląd – podzielany w pełni przez Sąd Rejonowy – iż: „prowadzenie inwestycji na podstawie odpowiednich zezwoleń władzy budowlanej, nie przesądza samo przez się o tym, że przy jej realizacji nie mogło dojść do naruszenia prawa własności, bowiem z faktu wydania decyzji administracyjnej nie można wyprowadzić wniosku, że inwestor uzyskał zgodę właściciela na zajęcie jego nieruchomości, podobnie jak uzyskanie pozwolenia na budowę na cudzym gruncie **jakiegoś urzędnika, nie oznacza prawa swobodnego dostępu na tę nieruchomość w celu jego konserwacji, na co należy uzyskać zgodę właściciela**”.

W świetle powyższego i przytoczonego wyżej orzecznictwa, uznać należy, że pozwany jest posiadaczem przedmiotowych linii przesyłowych w złej wierze. Domniemanie dobrej wiary (art. 7 k.c.) podważa bowiem fakt, iż pozwany wiedział, że nie dysponuje tytułem prawnym do tego aby przedmiotowe linie przesyłowe mogły przebiegać przez nieruchomość powodów (co wynika z samej treści zarzutów sformułowanych przez pozwanego, w szczególności powołania się przez pozwanego na oświadczenia powodów i ww. decyzję administracyjną, które tytułu takiego nie stanowią), a w każdym razie – biorąc pod uwagę profesjonalny charakter działalności pozwanego – powinien wiedzieć, że tytułem takim nie dysponuje.

Urządzenia pozwanego ograniczały powodom możliwość korzystania z należących do nich nieruchomości. W tej sytuacji, uznać należało, iż co do zasady powodowie mogą domagać się od pozwanego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z przedmiotowych nieruchomości.

Nietrafny okazał się zarzut pozwanego przedawnienia roszczenia, na podstawie treści przepisu art. 118 k.c., polegający na tym, że roszczenie o bezumowne korzystanie z nieruchomości przedawnia się po upływie 6 lat, a powodowie domagają się zapłaty za okres od 24-03-2004 r. do dnia 23-03-2006 r.

Wskazać należy, że bieg terminu przedawnienia dla roszczeń dochodzonych niniejszym pozwem (stosownie do treści przepisu art. 120 § 1 k.c.) rozpoczynał z każdym dniem okresu za który powodowie domagali się odszkodowania, a zatem terminy przedawnienia rozpoczynały bieg od dnia 24-03-2004 r. do dnia 23-03-2006 r. W tych bowiem datach roszczenia te stały się wymagalne.

W dniu 9-07-2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 13-04-2018 r, o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 08-06-2018 r.; dalej: UZm). UZm skróciła terminy przedawnienia o których mowa w przepisie art. 118 k.c. z lat 10 do lat 6 (dla tych roszczeń, co do których przepis szczególnie nie stanowi inaczej).

Stosownie do treści przepisu art. 5 ust. 1 UZm do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Ust. 2 cytowanego wyżej przepisu stanowi, iż jeżeli zgodnie z ustawą zmienianą w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Z uwagi na to, że co do roszczeń objętych niniejszym pozwem bieg przedawnienia rozpoczął się przed 9-07-2018 r., to przedawnienie przy uwzględnieniu dawnego dziesięcioletniego terminu nastąpiłoby wcześniej, niż gdyby miało to miejsce w wypadku rozpoczęcia sześcioletniego terminu biegu przedawnienia od dnia wejścia w życie UZm. W pierwszym przypadku przedawnienie nastąpiłoby z upływem dnia 24-03-2014 r. do 23-03-2016 r., a w drugim wypadku z końcem dnia 9-07-2024 r. Zatem co do przedmiotowych roszczeń należy stosować dziesięcioletni termin przedawnienia.

W dniu 24-03-2014 r. powodowie złożyli wniosek o zawiązanie do próby ugodowej w przedmiocie zapłaty przez pozwanego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości należących do powodów, w skład, których wchodzi m.in. działki o nr ewidencyjnych 375/1, 375/3, 375/4, 375/5, 375/6, 375/7, 375/19, objętych księgą wieczystą o nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Szamotułach, X Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w O.. Stosownie do treści przepisu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. doszło zatem do przerwania biegu przedawnienia, który zaczął biec na nowo od dnia zakończenia postępowania w przedmiocie zawiązania do próby ugodowej, co miało miejsce w dniu 15-07-2014 r. Natomiast pozew w niniejszej sprawie został nadany u operatora pocztowego w dniu 30-03-2020 r., która to czynność ponownie przerwała bieg terminu przedawnienia. Reasumując roszczenie dochodzone niniejszym pozwem nie jest przedawnione.

Sąd nie podziela również stanowiska pozwanego, jakoby doszło do przedawnienia roszczeń powodów w związku z treścią przepisu art. 229 § 1 k.c., zgodnie z którym roszczenia właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy, o zwrot pożytków lub o zapłatę ich wartości, jak również roszczenia o naprawienie szkody z powodu pogorszenia rzeczy przedawniają się z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy. To samo dotyczy roszczeń samoistnego posiadacza przeciwko właścicielowi o zwrot nakładów na rzecz. Wskazać bowiem należy, że w realiach niniejszej sprawy przepis na który powołuje się pozwany w zakresie przedawnienia nie znajduje zastosowania. Dyspozycją tego przepisu objęte są bowiem te stany faktyczne w których doszło do zwrotu rzeczy przez samoistnego posiadacza jej właścicielowi, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Powodowie wykazali, że odnośnie nieruchomości, których dotyczy żądanie pozwu przysługuje im prawo własności. Zgodnie z opinią biegłego z dziedziny wyceny nieruchomości, wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości objętej żądaniem pozwu należne za okres od 24-03-2004 r. do 23-03-2006 r. w wariantcie uwzględniającym waloryzację wynosi 5 454 zł. Zasadzając wynagrodzenie, Sąd przychylił się do stanowiska strony powodowej, iż wynagrodzenia powinno obejmować kwotę zwaloryzowaną, nie zaś nominalną.

Zgodnie z przepisem art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i chociażby było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W takim wypadku zasadą jest, iż należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Powodowie wezwali pozwanego do zapłaty wynagrodzenia przez zawiązanie do próby ugodowej pismem z dnia 24-03-2014 r. Pozwany mógł zapoznać się z treścią tego pisma najpóźniej w dniu 14-04-2014 r., kiedy odmówił zawarcia ugody z powodami. W konsekwencji należało przyjąć, że pozwany pozostawał w opóźnieniu co do zapłaty odszkodowania od tej daty.

Mając na względzie powyższe, Sąd w punkcie 1. wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 5 454 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14-04-2014 r. do dnia zapłaty.

Dalej idące żądanie jako niezasadne Sąd oddalił z omówionych wyżej przyczyn (punkt 2. wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. Zgodnie z treścią powołanego przepisu, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Uwzględniając, że powodowie wygrali proces w 36,36 % (bowiem z dochodzonej przez nich kwoty 15 000 zł zasądzone zostało 5 454 zł), a pozwany w 63,64 %, uzasadnione było stosunkowe rozdzielanie kosztów procesu i obciążenie nimi pozwanej w 36,36 %, a powodów w 63,64%. Szczegółowe wyliczenie kosztów Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu. Połączenie powyższych elementów skutkowało orzeczeniem jak w pkt 3. wyroku.

sędzia Tomasz Vogt-Kostecki